

[J. E. Nørgaard.]

Ord om Danmark og om Danske, og saa meget tror jeg, at vi kan blive enige om, at vi ønsker, at det danske Folk maatte holdes uden for den forfærdelige Krigstilstand, som vi øjner truende ogsaa vort Lands Interesser, og jeg tror, at dersom det virkelig skulde komme dertil, at vor Neutralitet er i Fare, er vi alle parate til at lægge alle øvrige Hensyn til Side. Men man kan ogsaa ved disse Ting være med til netop at bringe vor Neutralitet i Fare, og det er det, som jeg gerne vil være med til at afværge, at der skabes en Situation inden for vort Samfund, som giver sig Udslag i disse oprivende Forhandlinger eller Sammenkomster og Møder. Noget saadant bør man ikke tilskynde eller fremme.

Det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch har tit udtalt sig om mange forskellige Problemer baade af økonomisk og af kulturel Art, og da det ærede Medlem indtager en saa stor Stilling i dansk Politik i Øjeblikket, maa man gaa ud fra, at der i særlig Grad lægges Vægt paa de Udtalelser, som denne betydelige Ordfører fremsætter. Det ærede Medlem Fru Inger Gautier Schmit omtalte i Gaar, at der ved Gymnasielærernes Aarsmøde er blevet fremsat Udtalelser, som var foruroligende, om, at i Særdeleshed Kristendomsundervisningen, som den gaves i disse højere Skoler, blev modtaget af Eleverne paa en saadan Maade, at Seminarie- og Gymnasielærerne maatte henstille til Undervisningsministeren, at der skete en Ændring paa dette Punkt. Nu kender vi jo alle sammen et gammelt Ord, der siger, at som et Menneske saar, saadan høster han. Man vil erindre, hvorledes det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch for Aar tilbage talte ved en Solhvervsfest og da omtalte den kristne Jul paa en nedværdigende og haanlig Maade. Ja, det gør mig ondt, men jeg synes, at jeg er nødt til at sige det, og det gør mig ondt, at jeg skal kunne sige det om en dansk Mand.

„Social-Demokraten“ skrev Dagen efter, at man maa gaa ud fra, at denne Tale og denne Fest er blevet hørt af Titusinder af Mennesker. Og naar unge hører saadanne Udtalelser om den kristne Jul, som der blev fremsat, er det ikke underligt, om disse unge, naar de kommer til Religionstimerne paa de højere Skoler, ikke kan have den Interesse, som andre Kredse lægger ind i det, og ikke ser Betydningen af Kristendommen som en kulturel og en moralsk Kraft i vort Samfundsliv. Vi er jo endnu en stor Kreds, som tror paa Kristendommens dybe Sandheder, og som tror, at dette og

dette alene er det grundlæggende og det bærende for et sundt Samfundsliv. Paa hvad Maade den saa skal tillføres Ungdommen, kan der være forskellige Opfattelser om, men vi er sikkert mange, som er enige om, at det er det grundlæggende for den Kultur og det moralske Liv, som kan bære vort Samfund i Fremtiden, og som ogsaa er et grundlæggende Faktum for, at vor Neutralitet kunde føres paa en saadan Maade, som det er udtrykt i en af vore skønne danske Sange, der slutter saadan: „End er der en Gud foroven, som raader for Danmarks Sag.“

Man hører i denne Tid de store Statsmænd paaberaabe sig Guds Navn, hans Førelse og hans Velsignelse; men Forudsætningen for, at man tør gøre det af et oprigtigt Hjerte, er, at man har handlet efter det ogsaa i Fortiden. Derfor vil jeg ønske for det danske Folk og ikke mindst for dets ledende Mænd, at de vil indse Betydningen af dette, medens det endnu er Tid, saaledes at man staar Vagt ikke alene om det rent økonomiske og folkelige, men ogsaa om det kristne Livssyn. For der er ingen Tvivl om, at det er det kristne Livssyn, der har givet os alle de Rigdomme, som Samfundet i Øjeblikket høster Gavn af, og dersom vi ringeagter det og tilsidesætter det og giver den opvoksende Ungdom, det være sig den læge eller den akademiske, det Indtryk, at det ingen Betydning har i vort Samfundsliv, da er vi med til at nedbryde Grundvolden for det danske Samfunds Bestaaen i Fremtiden.

Derfor vil jeg gerne sige disse Ord til Slut, for jeg tillægger dette megen Vægt for vor Neutralitets Bevarelse og for vor Fremtid, og jeg paakalder det danske Samfunds Tilslutning til, at disse Ord maa faa en større Betydning, end de har haft i de senere Aar.

Første Næstformand (Vanggaard): Det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch har Ordet for en kort Bemærkning.

Hartvig Frisch: Det ærede Medlem Hr. J. E. Nørgaard maa sikkert kende det Ord, der hedder: Du skal ikke føre falsk Vidnesbyrd mod din Næste. Det havde været ganske passende og svaret bedre til Slutningen af det ærede Medlems Tale, om han havde holdt sig det Ord efterrettelig. Det er ikke ganske tiltalende at se et æret Medlem her i Religionens Navn komme og paadutte mig, at jeg har udtalt Haan eller Foragt, eller hvad det ærede Medlem kaldte det, angaaende den kristne Jul. Det ærede